

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžo/28/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200401
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012200401.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa: T., bytom J. č. X, K. proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Banská Bystrica, Kukučínova 24, Banská Bystrica, v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu sp. zn. 3N 976/12 z 27. apríla 2012, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 28Sp/10/2012 -56 z 19. februára 2013, jednomyselne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Sp/10/2012-56 z 19. februára 2013 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, rozsudkom č. k. 28 Sp/10/2012-56 z 19. februára 2013 podľa ust. § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“) potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie odporcu sp. zn. 3N 976/12 z 27. apríla 2012, ktorým navrhovateľovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a zároveň uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podaný opravný prostriedok v sume 33 Eur na účet Krajského súdu v Banskej Bystrici, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania krajský súd nerozhodol.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z predloženého administratívneho spisu preukázané, že odporca preskúmaným rozhodnutím sp. zn. 3N 976/12 z 27. apríla 2012 nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že jeho príjem a príjem jeho manželky ako spoločne posudzovanej osoby je vyšší, ako zákonom stanovená hranica materiálnej núdze. Citovaním ust. § 2 zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o životnom minime“) poukázal na to, že 1,4 násobok sumy životného minima pre dve osoby predstavuje sumu 451,15 Eur mesačne a 1,6 násobok sumy životného minima predstavuje pre 2 osoby sumu 515,60 Eur mesačne, pričom zdôraznil, že žiadateľ spolu s manželkou majú spolu 553 Eur mesačne a táto suma presahuje výšku 1,6 násobku životného minima pre 2 osoby t. j. sumu 515,60 Eur.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporcu preskúmal v intenciách ust. § 6 ods. 1,2, § 6a ods. 1 až 4, § 4 ods. 1 písm. i/ a ods. 2 a § 7 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z. z.“) v rozsahu odvolacích námietok a dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom. Z ustanovení zák. č. 327/2005 Z. z., ktoré odporca správne v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval a aplikoval na zistený skutkový stav, vyvodil správny záver o tom, že právny nárok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, resp. s finančnou účasťou v zmysle ust. § 6a majú len osoby, ktoré sú v materiálnej núdzi, pričom táto sa posudzuje podľa výšky príjmov, od ktorého sa odpočíta v zmysle ust. 7 citovaného zákona len taký výdavok, ktorý je uvedený v ods. 1 tohto ustanovenia. Uviedol, že medzi takéto výdavky nepatrí platenie starých dlhov a to ani v takom prípade, ak si ich veriteľ voči žiadateľovi o právnu pomoc musí vymáhať núteným výkonom rozhodnutia v exekučnom konaní.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ, v ktorom sa domáhal priznania právnej pomoci a zároveň vrátenia zaplateného súdneho poplatku v sume 33 Eur. V odvolaní namietal logický nezmysel, ktorý je obsiahnutý v texte odôvodnenia rozsudku krajského súdu a to, že medzi výdavky, ktoré sa odpočítavajú nepatrí platenie starých dlhov, a to zrážky exekútorom vo výške 60,30 Eur, nakoľko odpočítaním tejto položky zo sumy 553 Eur je suma nižšia ako 515,60 Eur, a preto je presvedčený, že tým mu vzniká nárok na právnu pomoc. Uviedol tiež, že exekúciu považuje za zneužívanie právomoci exekútorom.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca, ktorý uviedol, že považuje navrhovateľom podané odvolanie za právne irelevantné a nedôvodné a navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní navrhovateľa (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je nedôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 3N 976/12 zo dňa 27. apríla 2012, ktorým navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu a konanie mu prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v oprávnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup odporcu, ktorým rozhodol s konečnou platnosťou vo veci žiadosti navrhovateľa o nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z.

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a

vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov §§ 250l a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd v odvolacom konaní je viazaný rozsahom odvolacích dôvodov, v rozsahu ktorých v danom prípade posudzoval, či súd prvého stupňa správne aplikoval právnu úpravu ustanovenú v zákone č. 327/2005 Z. z., ktorou zákonodarcu stanovil podmienky pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Účelom zákonodarcu právnou úpravou v zákone č. 327/2005 Z. z. bolo vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach alebo v konaní o administratívnom vyhostení podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení platnom v rozhodnom čase, materiálnou núdzou je stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa ust. § 4 ods. 2 citovaného zákona, do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len "žiadateľ"), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima; to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

Podľa ust. § 6 ods. 1 citovaného zákona, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa ust. § 6a ods. 1 citovaného zákona, ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odporca v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, vo veci rozhodol vecne a právne správne a preskúmané rozhodnutie aj náležite odôvodnil, z ktorých dôvodov súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil v súlade so zákonom.

V predmetnej veci krajský súd na základe podaného odvolania ustálil, že medzi účastníkmi konania bolo sporné len to, ako sa posudzuje skutočnosť, že žiadateľovi sú z jeho príjmu vykonávané zrážky v exekučnom konaní. Krajský súd s poukazom na znenie ust. § 7 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z. z. dospel k záveru, že právny nárok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, resp. s finančnou účasťou v zmysle ust. § 6a citovaného zákona majú len osoby, ktoré sú v materiálnej núdzi, ktorá sa posudzuje podľa výšky príjmov od ktorých sa odpočítavajú v zmysle ust. § 7 len výdavky uvedené v ods. 1 citovaného ustanovenia. S uvedeným právnym záverom sa stotožňuje i odvolací súd. Zo skutkových zistení správneho orgánu je zrejmé, že žiadateľ pri preukazovaní výšky svojho príjmu predložil list zo Sociálnej poisťovne, z ktorého je zrejmá výška jeho starobného dôchodku (294,80 Eur), ako i výška vykonávaných zrážok (60,30 Eur) a tiež i výška starobného dôchodku (258,20 Eur) jeho manželky ako spolu posudzovanej osoby. Zrážky v sume 60,30 Eur začala Sociálna poisťovňa zo starobného dôchodku žiadateľa zrážať dňom 18. januára 2012 na základe exekučného príkazu EX 5604/08 súdneho exekútora B. Nielen z gramatického výkladu ust. § 7 citovaného zákona, ale i zo zmyslu a účelu zákona o právnej pomoci vyplýva, že za príjem podľa citovaného zákona sa považujú príjmy fyzických osôb po odpočítaní poistného na verejné zdravotné poistenie, na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie, poistného na invalidné poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti, ako i preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb a ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb.

Za stavu, že pre účely posudzovania výšky príjmu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci bola rozhodujúca výška jeho príjmu zo starobného dôchodku, t. j. 294,80 Eur spolu s príjmom spoločne posudzovanej osoby - jeho manželky, a nie jeho výdavkov, odvolaciemu súdu nezostávalo nič iné ako skonštatovať, že právny záver krajského súdu bol v súlade so zákonom.

Žiadosti navrhovateľa o vrátenie zaplateného súdneho poplatku v sume 33 Eur nebolo možné vyhovieť, nakoľko táto poplatková povinnosť mu bola vo výroku rozsudku krajského súdu uložená v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a vznikla titulom jeho neúspechu v konaní na základe podaného opravného prostriedku.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu s poukazom na ust. § 250l ods. 2 v spojení s ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľovi z dôvodu jeho neúspechu v tomto konaní nepriznal.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.